

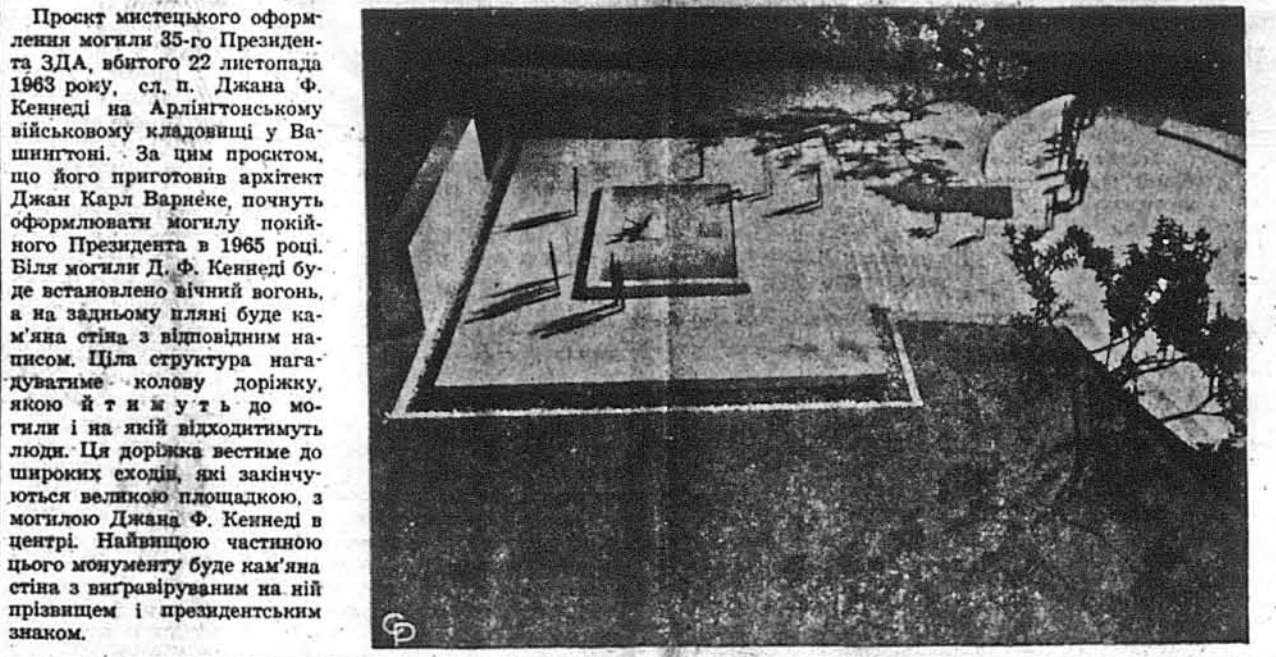
І чужому наукайте, і свого не цурайтеся...
Т. ПЕВЧЕНКО

Редакція і Адміністрація:
"Свобода", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
HENDERSON 4-0237
HENDERSON 4-0807
УНІОСОЗ: HENDERSON 5-8740
— Тел. з Нью-Йорку: —
BARELY 7-4125
УНІОСОЗ: BARELY 7-6337

ЗДА ПЛАНУЮТЬ ЗАКРИТИ 95 ВІЙСЬКОВИХ БАЗ ТА ІНСТАЛЯЦІЙ

Вашингтон. — Секретар оборони Роберт МакНамара 18-го листопада виявив свій план закрити 95 військових баз та інсталяцій, в чому мали б бути і деякі корабельні, які працюють для воєнної флотії. Список цих баз мав бути виявлений на пресовій конференції в Пентагоні в дні 19-го листопада. Це все робиться із згаду на опадіння, бо зменшення федеральних витрат на яких \$500 000 000 річно. Досі закрито від 1961-го року 574 військові бази, що заощадило \$576 000 000 річно. Але внаслідок цієї опадіння, що коштує 63 000 робітників втрачають працю. Ці військові бази й інсталяції, що мають бути зліквідовані, знаходяться в 33-ох штатах. На списку призначено до зліквідування баз є великі й коштовні інсталяції. Впливовий конгресмен-демократ із Брукліна, Н.І., Емеліус Селлер вже заповів протест проти плану секретаря оборони, бо між закритими корабельними базами і велика корабельня в Брукліні. Перед виборами ще конгресмен Селлер очолював бруклінську делегацію до секретаря оборони в справі збереження бруклінської корабельні. Зліквідовані мали б бути виробничі підприємства для будівництва і ремонту суден в Сал Франсіско, Бостоні, Портсмуті в Нью Гемпширі та у Філадельфії. МакНамара заявив, що зліквідовані бази та інсталяції не матимуть жадного впливу на потугу збройних сил ЗДА. Він казав, що його план повністю підтримують всі три роди збройних сил: армія, флотія і летунство. МакНамара сказав: "Передбачаю, що дехто вважає мене зарадником за злих вістків, бо припиняє виплати з оборонного бюджету до численних громад". Але секретар оборони МакНамара вважає, що його повідомлення про закриття непотрібних військових баз в основі є доброю

ПРОЕКТ ПАМ'ЯТНИКА НА МОГИЛІ ПРЕЗ. ДЖАНА КЕННЕДІ

Проект монументу на могилі президента Джона Ф. Кеннеді. Автор проекту — архітект Джон Карл Варнеке. Монумент буде кам'яною стіною з відповідним написом. Ця структура нагадуватиме колону доричку, якою йтимуть до могили і на якій відходять люди. Ця доричка вестиме до широких сходів, які закінчуються великою площадкою, з якою Джона Ф. Кеннеді в центрі. Найвищою частиною цього монументу буде кам'яна стіна з виграшним на ній прізвиськом і президентським знаком.

Армія має ракету Спрінт, яка може нищити ворожі ракети

Вашингтон. — Тут відбуваються річні збори Т-ва Прихильників Армії ЗДА, і перед готелем, в якому ці збори відбуваються, виставлено модель ракети "Спрінт", яка може нищити ворожі далекобійні ракети. Цей модель представляє ракету, що не у вигляді ракети, але він може бути зразком того, як ця ракета виглядає, і як діятиме ця нова зброя. Ракета Спрінт, 27 стій завдовжки, а її діаметр

ЗДА переводять постійно розвідчі літи над Північним В'єтнамом і Лаосом

Сайгон. — Американський військовий літак над Лаосом. Його членики признали, що вони переводять летунську розвідку над територіями Північного В'єтнаму і тої частини Лаосу, що зайнята комуністичним військом так званого руху Патет Ляо. Справа тих розвідчих літ стала голосною, коли три дні тому комуноістське радіо принесло вістку, що над південним Китаєм збито безпілотовий американський літак, а комуноістський маршал окремим наказом прославляв "геройство" тієї залогі протилетунської артилерії, яка збила ту безпілотову й неозброєну машину. Таких самих безпілотових машин ажиквається — за газетними твердженнями — для розвідчих цілей над Північним В'єтнамом, із спеціальною ціллю, щоб перевірявати, чи північно-в'єтнамські і китайські комуноістські війська не зосереджують для вяршу до Південного В'єтнаму і до Лаосу. Секретар оборони Роберт МакНамара признав, що в минулий віторок американці втратили один свій дже-

ЗАПОВІДАЮТЬ ДАЛЬШІ ЗМІНИ ПАРТІЙНОЇ СИСТЕМИ В СССР

Москва. — "Ізвестія" з селі 18 ц.м. виразно натякують, що у внутрішній системі Комуністичної партії СССР будуть переведені дальші суттєві зміни. Першими такими змінами було скасування в минулий понеділок двоподілу на контрольні сектори над промисловим та сільсько-господарським життям країни. "Стабільність", яку досягнуто реформою — пишуть "Ізвестія", — не виключає потреби і можливості дальших ревізій "для покращання конструкційних форм партійного провладу". Загально вважають, що найближчим кроком буде скасування обласних рад, встановлених у 1957 році задля збільшення промислової продуктивності. В цій справі має теж прийняти відповідне рішення Центральний Комітет. Про хід і зміст його нарад у першій половині цього тижня подано тільки дуже скупи відомості у формі комунікату про персональні зміни в складі Президії партії. П'єсекаріяті та самому Центральному Комітету. Уведення у склад Президії ЦК компартії Александра Шелепіна і Петра Шелеста та призначення на члена-кандидата П'єсекарів за владу на Кремлі насправді не припиняє і швидше ще пізніше знову вкрити одноособовий диктатор, який захопить становища першого секретаря компартії по-ня на члена-кандидата П'єсекарів.

ЗДА перестерігають конголійських повстанців проти переслідування білих

Леопольдів. — Американський амбасадор у Конго, Дж. МакМуртрі Голд, звернувся через радіо в Леопольдіві з безпосереднім закликом до червоно-конголійських повстанців, щоб вони не здійснювали своєї загрози вбити 35-річного лікаря д-ра Пола Карлсона й 60 інших американців в Стенлівіві, столиці повстанського руху. У тому місті є загальною колом 400 білих — крім американців бельгійців, французів, південних африканців й інших. З поступом протинаступу державного конголійського війська разом із білими наємним військом проти повстанців і з безпосередньою загрозою відбити в повстанців Стенлівів — ліві проводирі того повстання загрозили, що вони виріжуть всіх білих "закладників". Уряд ЗДА звернувся до прем'єра Конго, Моно Кенятта, щоб той, як голова делегатованої Панарфінської конференції Конго, для заведення ладу в Конго вплинув на повстанців, щоб вони шанували міжнародне право й не вбивали та не переслідували невинних людей. Американський заклик підкреслює, що за злочини у відношенні до американських громадян відповідальними будуть "безпосередньо і персонально" теперішні проводирі в Стенлівіві, Конголійські комуністи закінчили д-ром Карлсоном, лікарем, що він "шпигун", що рідше заперечили і всі американські членики.

Більшість американців підтримують урядову програму лету до Місяця

Нью Йорк. — В останньому часі аж 5 промислових фірм перевели опитування серед американців в справі урядової космічної програми і ствердили, що більшість опитуваних с за те, щоб американські астронавти могли до 1970-го року залетіти на Місяць. Але одна третя опитуваних волила б, щоб уряд видавав менше грошей на цю ціль. Таке додання опитуваних свідчить про те, що вони не знають того, що вчасний успіх в справі лету на Місяць залежить від того, чи уряд зможе видати на програму лету до Місяця потрібну суму грошей. Деякі опитувани з недовірою опитують важливість лету до Місяця. Вони кажуть, що не варто витрачати такі великі фонди на те, щоб прийти з Місяця, жменю пилу, який можна знайти на пустині Мохаве". Одні опитувани вимагають більше фондів на місячну програму, щоб виперидити СССР в леті до Місяця, інші кажуть, що краще було б ті фонди використати на добробітним людям на землі.

Гувер критикує Комісію Воррена і Кінга

Вашингтон. — Директор Федеральної Бюро Інвестицій Едгар Гувер виступив з гострою критикою висновків Комісії Воррена, яка розслідувала справу вбивства президента Джона Ф. Кеннеді, та проти нобелівського лауреата Мартіна Кінга — негрівського лідера в боротьбі за громадянські права. Критичні заяви зробив Е. Гувер на пресконференції "жінко-журналісток у Вашингтоні, що тривала три години. Він скритикував те місце у звіті Комісії Воррена, де закладається Федеральному Бюро, що воно не поперидити Секрету Службу про Л. Освальда, як особу, яка може посягнути на життя президента. Гувер казав той закид "брудним і неправдивим", а про доктора Кінга висловився як про найславнішого у своїй країні брехуна. Доктор Кінг мав заявити, що представники Федерального Бюро Інвестицій — ФБІ — у стейті Джорджія не підтримували негрів у їх боротьбі за громадянські права, бо самі агенти ФБІ походили із Півдня. Д-р Кінг був саме на відпочинку на Багамських островах і відмовився покинути коментувати виступ Гувера. Директор ФБІ сказав на пресконференції у Вашингтоні, що його Бюро посилає члорау великі списки підозрюваних осіб до Білого Дому, як тільки Президент виизидить із столиці в ту чи іншу місцевість країни. Едгар Гувер виступив проти провідника бою-роби за громадянські права, д-ра Кінга, бо той подавав невірні інформації про агенти ФБІ на Півдні. Насправді 70 відсотків усіх агентів Федерального Бюро Інвестицій, які працюють у південних стейтах, походять із північних стейтів.

Шевченківська виставка у Баварській Державній Бібліотеці в Мюнхені

Мюнхен. — Від 11 до 25 листопада в читальній залі Баварської Державної Бібліотеки тут триватиме виставка творів Т. Шевченка і праці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття народження поета. Виставку влаштували спільно Наукове Т-во ім. Шевченка (Європейське з осідком в Сарселі) і Баварська Державна Бібліотека. Вони видали гарно оформлений Каталог, складений п-ні Надією Василік. У Каталозі з 200 позицій, з такими відділами: бібліографія, твори Т. Шевченка, книжки, Т. Шевченка, в тому числі і як промалював та різьбяр, а в кінці про нього з нагоди 150-ліття

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday included) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1103 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1958.

Статті і дописи, підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застосує право вилучення і скорочення матеріалів, не пов'язаних з темою статті. Авторі статій, які не мають підпису, редакція не відповідає за зміст. За зміст оголошень редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

„Українська кліна” в Кремлі

Як і можна було сподіватися, жовтневі зміни в Кремлі не закінчилися усуненням Хрущова. Після його цілковитого зникнення із совєтської політичної сцени, зокрема із Кремля, почався період нових чисток та реформ. З провідних становищ летять на смітник історії веліди за Хрущовим його соратники і партійні діячі, що й Хрущову вважався давній і близький. Роль в совєтській закордонній і внутрішній політиці. Волночас із цим починається „відроблювання” усіх здійснюваних за Хрущовим дій, зокрема тих, що прославлялися ним самим як такі Л. Брежнєвим та М. Підгорним хрущовських реформ. На перший погляд, ясна річ, пішла проведена на вимогу Хрущова в 1962-му році перебудова партійного апарату за виробничим принципом — індустріальним і сільськогосподарським, що мала бути всерйозним кроком на шляху совєтської політичної і господарської реформи та труднощі. Той самий Підгорний, який два роки тому славив хрущовську реформу за її „мудрість”, а то й „геліополітизм”, виступив на листопадовому пленумі ЦК КПРС із висловом критикою та з вимогою чимось ширше ту реформу скасувати. І він же такий — Підгорний, підписаний Хрущовим два роки тому встановлення московського відомства в Україні в члені Президії ЦК КПРС, перейняв на себе роль нового совєтського реформатора із завданнями перебудувати вже перебудовану Хрущовим у 1962-му році компартію знову як з одним партійним, ідеологічним принципом.

Провідна роль, що її відіграв Микола Підгорний, доведений першим секретар ЦК Комуністичної партії України, на пленумі ЦК КПРС 17-го листопада цього року і до речей йому контролю всього партійного апарату та керування запланованою перебудовою партії поставили Підгорного фактично на друге місце в похоронському „колективному керівництві”, збільшеному цим потім у вступі в Президії ЦК КПРС компартійців, що вийшли з України. Коли взяти до уваги, що перше місце в кремлівській версії займає тепер Леонід Брежнєв, уродженець Кам'янецька на Україні і доволитий — в 1937, 1950 роках — діяч в установах Української РСР, як і той факт, що до Президії ЦК КПРС переведено з членів — кандидатів першого секретаря ЦК КПУ України Петра Шелеста, то справді так можна говорити про „засилля” українців за походженням в іншій частині совєтського керівництва. І тому про таке „засилля”, як уже реальний факт, про „українську кліну” в Кремлі починає писати навіть серйозна міжнародна преса.

Проте дійсність не підтверджує цих спекуляцій. І Брежнєв, і Підгорний, і Шелеста не можна називати українцями хіба за походженням. Нічого їм невідомо про якусь українську Брежнєва навіть у той період, коли він був першим секретарем Запорозького обкому КП України; і потім так само ретельно знову він усі доповіді Москві, перебуваючи на становищі першого секретаря ЦК комуністичних партій Молдавії і Казахстану, Микола Підгорний, чи Миколай Підгорний, як називав його в центральній совєтській пресі, хоч і народився на Полтавщині, за час свого намісництва в ласки Хрущова на Україні в рр. 1957-62 встановив хіба своїм громадянством українське „буржуазних націоналістів”. Діфенбекера та молодих підсовєтських поетів. Нічого українського не виявляв і партійна біографія Петра Шелеста, теперішнього намісника на Україні: перший його виступ після усунення Хрущова був сповнений злочинних випадків проти „буржуазних націоналістів”.

Варіантом в сьогоднішньому кремлівському керівництві з на ділі не той факт, що в ньому з червої малороси. Показовою для справжнього обличчя тієї московської вер-

хівки є вся дотеперішня її діяльність, зокрема наявність у ній таких татів, як Александр Шелестін — загартований український молодий на цілком землі, ініціатор і організатор підпільних терористичних акцій у військовому світі, в тому числі й таких крипових, що їх жертвою впади провідники українських націоналістичних угруповань с. Лев Ребет і Степан Вандера.

ЗДА і Німеччина

Підписаний минулої суботи 14-го листопада у Вашингтоні договір про затиснення американсько-німецького співробітництва у військовій ділянці підтверджує найважливішу парадоксальну зміну, що постала в післявоєнному світі: ворог Америки з першої і другої світових воєн став найважливішим і найважливішим її союзником на європейському континенті. Очевидно, що це це логічний наслідок того російсько-більшовицького імперіалістичного гоним, який воєнний совєтський союзник перетворив у ворога Америки. „Господарське чудо” Західної Німеччини поруч з відбудовою її збройної сили до нинішнього стану 400 000 воїнів створило з тієї країни найбільш економічною і військово-політичною потугу в Західній Європі. З цього факту німці черпають віру, що поділ Німеччини — це тільки історичний епізод.

Новий американсько-німецький договір, який охоплює різні різні зброї, чи то доставляючи Америку Німеччина на суму \$700-000 000 впродовж найближчих 5-х років, чи то уніфікуючи в обох арміях зброю, — визначає спільну стратегію і тактику, усталою спільну політику на території НАТО. Ще недавно казали, що найбільшою турботою західнонімецької дипломатії є не допустити до такого моменту, коли вона могла б вибрати або 3-й етнічний Держави, або Францію. Суботній договір насправді перерішив уже цю проблему: Західна Німеччина виразно висловилася за союз з Америкою і за ту „приналежність Америки в Європі”, яка так неприємно вражає французького президента де Голля.

Заледве кілька днів перед тим керівні речини Франції, її прем'єр-міністр і міністер закордонних справ, перестерігали Західно-Німеччину, що коли б вона приступила до співпраці з Америкою в будові й керуванні морської флотії з різноманітною залогою та атомовими ракетами, то це перешкодило б духові муніципального французько-німецького договору про співробітництво. Коментатори пригадували, що де Голь тільки тому закликав „лето” проти прийняття Британії до Європейської Економічної Спільноти, що Британія є „замало європейська” і „селекційно пов'язана” з Америкою. Трудно закрити Західній Німеччині „неєвропейськість”, але вона, хоч не належить до англосаксонської сім'ї народів, політично і військово пов'язана з Америкою не слабше, а може й сильніше, як Британія.

Підписання американсько-німецького договору про військову співпрацю було скріплене двома іншими одночасними подіями: подорожжю заступника державного секретаря Джорджа Болла до Берліну і Бонну, де він ще раз підкреслює готовність Америки боронити Західну Європу всіма силами зброї з атомовою включно, та подорожжю до Бонну британського міністра закордонних справ Гордона Вокера. Факт, що Вокер розпочав об'їзд європейських столиць не від Парижу, а від Бонну, має свою прорічку політичну мову.

Підписаний у Вашингтоні американсько-німецький договір — це прикра подія і для Москви і для де Голля. Волночас це новий доказ, що ЗДА здають собі справу з того, що їм потрібний в Європі союзник з такою реальною силою, як нею нині розпоряджає Західна Німеччина.

Володимир Душин.

ПІДЛОЖЖА БОЛІВІЙСЬКОГО ПЕРЕВОРОТУ

Буенос Айрес. — 3-го листопада відбулася обсяда президентського крісла в ЗДА, де пізніше в Болівії — агітатори з двома різними процедурами. Після 12-х років конституційного режиму, після 4-х президентських виборів, Болівія вернулася до традиційної процедури: військового перевороту.

Очевидно, ця традиційна форма притаманна не лише Болівії, а цілому тому континенту. Рік тому традиційна подія, здана давня не вперше в історії Венесуели: її виборний президент, Ромуло Бетанкур, відбув пасивно президентську календію і передав владу наслідникові, танок вибраною згідно з конституцією. У Болівії такі випадки траплялися й до 1962 року. Голова держави, який походив з виборів, вживав титулу „конституційний президент”, щоб відзначити себе від звичайних „президентів”, які вносили військовий переворот. Подібно, як в українській державі 17-18 сторіччя, голова держави, який дістав був владу у висліді вибору Генеральною Радою, титулювався „гетьманом” на відміну від „наказного гетьмана”, який приходив до влади неформальним шляхом. Виходило б, що поняття нормального приходу до влади в Болівії досить своєрідне.

Якби Джонсон мав і небезпечнішого, ніж Голдвотер, суперника, він, мабуть, все одне виграє вибори, бо дав себе пізнати виборцям за попередньої неоповної календію. Він, сказати б, переміг саме тому, що посягнув на президентську владу вдруге — подібно як Труман, опісля Айзенгауера. І та сама обставина була в Болівії причиною, коли не головною, то безпосередньою, упадку Паса Естенсоро. Він „виграє” вибори, бойкотує іншими партіями, а моральною програє їх у хвилині, коли виставив другу підпарт президентську кандидатуру. Втрапив довір'я, викликаючи підозріння, що сягає по досмертну президентуру.

У настільки стабільній демократії, як американська, немає небезпек, що президент, засмакувавши комфорту Білого Дому, не схоче відійти заборони. Але в латиноамериканських умовах подібна небезпека реальна, і тому всі конституції, від мексиканської до аргентинської, забороняють тій самій людині сидіти на президентському кріслі впродовж двох календію, щоб унеможливити диктатуру, прикриту фоновим листком виборів, пофальшованих чи проведених під терором.

При конституційній забороні перевибору кандидат на диктатора мусить, перед кінцем першої календію, усунути невинуваті статтю з конституції. Щоб не морочити собі голову такими формальностями, як періодичне відновлення мандату шляхом виборів, Дюваліс обернувся Гаїті на електричного монарха — при чому, із скромністю, не прийняв титулу короля, а задовольнився гідністю „досмертного президента”. Але інші задовольняються тим, що усувають заборону перевибору.

Перон зробив це у 1949 році, скликавши конститутант, яка прийняла нову конституцію. Можливість перевибору президента зберігала й аргентинська конституція з 1953 року. Президент Естенсоро в очак мавше військ аргентинських демократичних партій конституцію з 1949-го року, дармащо вона вважала соціальною демократією на місце виключно політичної, яка відповідала етатистичній ліберальній конституції з 1853-го року.

Болівія мала вже колу 20 конституцій, з яких остання була прийнята вже режимом Націоналістичного Руху (МНР), що паував від 1952 до 1964 рр. Але Паса Естенсоро не заризував скликання нової конституції, маючи на увазі, що його ситуація від минулого року була досить хиткою. Реформу конституції, що відкривала б йому шлях до перевибору, провів Конгрес. Цебто та реформа не лише порушила засаду, загальноприйняту в Латинській Америці, але була проведена некомпетентним органом.

Однак, це подекуди вибачилося, з конституційно-правового погляду, переворот з 4-го листопада, і збільшує шанси скорого визнання нового уряду іншими державами. Правда, легальність можна було заснувати на тому, що новий володар, ген. Баррієнтос, є віце-президентом Болівії, тим самим автоматично прийшов на місце президента, який мусів виїхати за кордон — для лікування. Після прогнання Веласко Ібарри в Еквадор та ремігації Кадароса в Бразилі, визнання нових урядів не насувало труднощів, тому, що владу обняли віце-президенти; з подібних міркувань, після прогнання Фрондзі з Аргентини, посажено на його місце голову Палати Послів Гіда, на якого припав заступство президента, безпосередньо після втечі президента та Баррієнтоса не може скористати з тої конституційної фірочки, бо після перевороту зрештувався з віце-президентури і обійняв владу як голова військової хунти. Правдоподібно він — це, точніше, революційний провід — уважає, що займав було б виступати як легальний наслідник нелегально вибраного президента.

На перший погляд може виглядати, що це сухі технічні питання, підхід хіба на тему для докторської дисертації; насправді від них залежить американське визнання нового уряду, а вельді за тим далі економічне існування країни.

Справа в тому, що Болівія, це грубо дефіцитний інтерес: вона живе, чи пак животіє, лише завдяки інтенсивній економічній допомозі ЗДА. 10 листопада припинено головну частину її допомоги, так, що продовжується лише праця Добровільців для Мунро, проєкти шильонів, санітарний та „Харчі для Мунро”. Злидення існування тієї країни не витримала б довшої перерви у повній американській допомозі.

Які вигляди? Як ми бачили, усунений президент не заступував на симпатію — і, до речі був усунений не військовим переворотом, а справжньою національною революцією; збройні сили лише впринципі остаточно перемогли. Володіє військова хунта — але при моральній підпорі Народного Революційного Комітету, що об'єднує всі партії від розгнівів.

Ворог два рази намагався перейти в наступ на нашому, лівому відтинку, але був стриманий вогнем. Що діялося на правому відтинку — ми не знали.

Аж ось наша гармата перестала стріляти, і „панцерний потяг” від'їхав на станцію. Пізніше, після бою, ми довідалися, що станції загрожували вороги, який зблизався до неї з правого боку.

Бій розвивався з новою силою. Большевики ввели в дію кулемети і почали наступ. Густою лавою посувалися вони вперед, не зважаючи на втрачені від нашої рідко розсіяної лінії в шапках. Наш зв'язок з правим відтинком урвався, і старшина не знав, що діється там, по другому боці залізничного напіну. Залися набоїв не вистачало. Як пізніше ми довідалися, наш потяг під час обстрілу станції мусів від'їхати в безпечніше місце, за пару кілометрів у південному напрямку, і відійти з собою вагон з амуніцією. Була це й інша причина відтягнення вагона з амуніцією, звачно поважніша.

Ворожі сили, наступаючи боєм залізничного напіну, спочатку звернули голову у вагу на правий відтінок, де були майже виключно учні та студенти, мало обізнані з військовою справою. Тож, отримавши правий відтінок з трьох сторін, вони зайняли Крути і притиснули його до залізничного напіну. Подібний маневр застосували вони й до лівого відтинку, що не було від них тяжко, бо мали переважало число воїнів.

Однак старшина Г., який командував лівим відтинком, знаючи цей маневр, і, зосередивши сильний вогонь на ліній бік, дав наказ відступати. Рештки січовиків правого відтинку відступали під натиском непомірно сильнішого ворога на станцію, не знаючи, що вона вже в руках ворогів. Там їх оточили і ввели в полон. Також частина воїнів лівого відтинку дісталася в полон на станції, і тільки невеличкий частині лівого відтинку вдалося пробитися крізь коло, яке затіяв ворог.

Був це дуже тяжкий від-

Володимир Душин.

ВЛАДИНА ШМОНДЮК У СПРАВІ УКРАЇНСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ

Під час другої сесії Вселенського Собору 1963 року в Римі, Верховний Архисщепко Іоанн Сліпий, Митрополит Ісидорівний, що був звільнений в січні того року по 18-літньому ув'язненні в совєтських таборів та концентраційних таборів, а прибув до Риму, — виступаючи на пленарній сесії Собору, заявив, що в інтересі українців католиків і православних, в інтересі Католицької Церкви, повинен бути встановлений окремий Український Патріархат.

Декілька час тому під час цієї сесії Собору йшли дебати над схемою про Східні Церкви. У частині IV цієї схеми говориться про інституцію патріархату у Східних Церквах. Схема була схвалена при першому голосуванні, але буде ще раз піддана під голосування по виключенні всіх поправок і доповнень, внесених Соборними Опціями. Ця сама частина IV про патріархат була також схвалена, залишивши остаточно повноваження Святоїм Отцеві встановлювати нові патріархати у Східних Церквах, якщо він уважатиме це за вказане і практичне.

Треба також пригадати, що під час дебату над схемою про Східні Церкви йшло про патріархат лише один Соборний Отець згадав, що новий патріархат повинен бути встановлений для України, як призначення українському народові за його територією, за віру. Це був ігумен Іоаннес Гек, Голова Ваварської Конгрегації Чину св. Бенедикта.

Тому, що всі існуючі патріархати в Східних Церквах мають свої адміністративні й юридичні території, поняття патріархату в кожному зв'язується з поняттям території чи держави. Теперішня справа Українського Патріархату все ще не являється нашою загальною. Чи має це бути патріархат для України, повноважень нації, де не існує Української Католицької церковної організації як такої, чи має це бути організація в діаспорі, де є понад 14 українських католицьких спільнот, розкинутих на чотирьох континентах і підпорядкованих різним законодавствам їхніх церковних і державних властей?

Тому з браку повного висвітлення ідеї Українського Патріархату постає певне помилання понять, особливо, коли групи світських людей в Америці почали акцію за збирання підписів в користь Українського Патріархату, в деяких випадках без порозуміння із своєю церковною владою.

Превосвященний Іосиф М. Шмондюк, Спярх Української націоналістичної Фаланги до троцькістської Партії Націоналістичної Лінії відомого Лечина — всі за винятком комуністів та усуненого від влади Націоналістичного Руху. Треба сподіватися, що і той останній включиться, очолений його засновником, Гевроу Арсе, та колишнім президентом Суазом Слесом, які були в гострому конфлікті з усуненим президентом, Пасом Естенсоро. Цебто політична хунта Баррієнтоса незвичайно швидко — дармащо не тривала.

Привернемо конституцію (Заключення на стор. 4-й)

Католицької Церкви в Україні, своїм опосередкуванням думки в цій справі висловив у формі інтерв'ю, даного підписаному кореспондентом в Римі.

Залит: Що Ви, Ексселенце, думаєте про Український Патріархат?

Відповідь: Окремих Український Патріархат був би, без сумніву, доброю річчю з точки зору духовної та національної. З точки зору напруги, тобто реалістичної, він значно спричинився б для об'єднання всіх українських християн і не-християн з Католицькою Церквою під проводом Найвищого Голови Христової Церкви та Наслідника св. Петра, Папи Римського. З національної точки зору Український Патріархат став би могутнім об'єднуючим чинником в русі за політичну самостійність народу та його суспільний, промисловий і культурний поступ. Як самостійний і самовистачальний чинник, цілковито відтятий від Царгородського й Московського Патріархатів, Україна змогла б тоді вільно кермувати своєю долею та розвивати свої таланти, дані їй Найвищим Творцем.

Однак, з численні перешкоди на шляху реалізації цих вікових сподівань та аспірацій українського народу. Україна, що перебуває тепер під релігійним і політичним гнітом Росії й комунізму, зустріла чимало спротиву з боку Московського Патріархату та комуністичного режиму Росії. Царгородський Патріархат також має певні претензії до Московського Патріархату. Даді, розпорощення великого числа українців до цілого світу — в Німеччині, Франції, Англії, Канаді, З'єднаних Державів Америки, Південній Америці й Австралії — також створює певні труднощі для Українського Патріархату.

Залит: Що можете сказати в справі збирання підписів українців за створення Українського Патріархату?

Відповідь: Сама в собі ця справа може принести певну поміч. Навіть більшу поміч ми б дали цей процес, коли б справу Патріархату представлено в усіх її аспектах. Але так, як справляються, здається, що збирання підписів тим шляхом, як досі, створює напевно значні труднощі. Для більшого успіху ці петиції мали бути збирані під протекторатом місцевих єпископів, одверто, а не потайки. Такі петиції або відповідні їм докази будуть напевно звернені до відповідних єпископів Апостольського Столиці для їхньої опії й підтвердження. Нам'ятаймо, що „сест мусів їм ребує” — все має свій відповідний спосіб. Побожую, що підхід до цієї справи не був цілковито щасливим.

Далішим ускладненням справи є факт, що українці „домогатимуться” Патріархату, не вважаючи, що належить нам. Такі претензії можуть ускладнити успішне трактування цієї справи. Розуміючи добре, які то великі духові й матеріальні вобов'язання такий Патріархат накладе на українців. Чи є українці вповні підготовані підтримати такий Патріархат у всіх його аспектах і розмірах?

Рим, 6-го листопада.

Леса Лисак.

Діти найкращої Музи

Коли замовив третій дзвінок і гасли світла на залі, вони відійшли від дверей у чарівний світ, в якому паували. Хоч той світ відбивався на великій площині, він був дуже многотварний і широким, і в ньому було безмежно багато краси, поезії і романтики. Вони могли запровадити нас усюди: в князю палату, на двір ясновельможного пана гетьмана, у безкрайні степи, на чумацькі шляхи або у заквітчані вишніми цвітом сади.

Вони часто переносили нас у чужі краї, про які ми знали тільки з книжок. Вони водили нас у минуле, а були і веселі часи мостів паїв козаків і в часи суми і недобрих неволі. Вони мали над нами якусь владу, майже чорнокнижну, який ми мусили підкорятися. Во з хвилюючи, як ми переступали поріг їхнього світу, нас обгортав особливий настрій, який вони створювали. Коли вони раділи і сміялися, ми сміялися з ними, коли вони борилися і змагалися, ми були по їхній стороні, а коли страждали і плакали, в наших очах з'являлися сльози.

Вони яскраво відіралися від нас — звичайних людей, бо могли змінити по своїй угоді. Вони могли бути одчайдушними героями, нічними зрадниками, молодими або старими людьми, багачами або жебраками, словом — вони могли мати тисячі облич. Їхні жінки були здебільше красунями і їм було не старіше — були дійсно найкращі в світі... Вони залюбки співали й танцювали, і це нам найбільше подобалося.

А втім, ми захоплювалися усім їхнім світом і ними самими. Бо їхні очі завжди жемірли дивним блиском, їхні обличчя були повні виразу, їхні жести промовляли сильніше від слів, а їхні слова звучали як поезія й музика. Ах, їхні слова! В них було все: сила, романтика, краса, поезія, все, що відірвало душу від буденщини і підносило її в високу. Що ж, вони були дітьми Музи — найкращої з Муз, яка від віків мала найбільшу силу над людськими серцями.

Ми знали їх акторами українських театрів. Вони гідли по всій країні, з місцевості до місцевості, день за днем, рік за роком... Ми часто думали: „Як примамувати їхні життя, скільки в ньому цікавого”. Дехто, головую з тих, молодших, задрив їм. Але це було тому, що рідко хто з нас пригадувався над тим, як виглядали їхній чарівний світ, коли спускалася завіса.

А той світ, з хвилюючи, як ми з нього виходили, меркнув, згасав і зникав за неспівання. Палати, дерева і володарі, які в світі рефлексів виглядали мов з казки, ставали зниклими, обдірними полотнами і дошками. Костюми, що яскли рабдоутою кольорів і захоплювали багатством, оберталися на вбогі, вибіккі одяги.

Герої — красуні знімали з облич шмичку, з голови перуку, з рамен пішні жупани і перетворювалися на сиріх, втомлених чоловіків. Їхні жінки переставали бути найкрасивішими у світі — їх обличчя блідли, а очі затрачували світлі блиски. В тісних, темних гардеробах, в яких вилло цвітлю і стужлисто, зникав чарівний світ і осиналися платині ілюзії...

Але мало хто це бачив та про це знав. А ті, що приносили нам найкраще з усіх мистецтв — найкраще, бо воно пульсувало живою кров'ю дітей Музи — ніколи не нарікали. Бо вони так дуже любили свій і наш світ, а ті, що люблять — жертвують собою...

Сьогодні ті, що водили нас колись у країну Краси, а самі на мали ніколи власного кутка, поміж нами. Мені здається, я тепер вони проміняли б вигідне життя у власній хаті на гардеробі мандрівного театру, який це тільки було можливе. Бо, як казали старовинні римляни: „Життя коротке, а мистецтво вічне”.

І коли навіть думки йдуть у далечній часу і простору, вони мусять в якийсь момент зупинитися на порозі чарівного світу наших акторів колишніх мандрівних театрів.

Ми не можемо відділитися від цієї краси, яку вони нам давали, але можемо шепнути їм: „Ви для нас дуже дорогі”.

ВСТУПАТЕ В ЧЛЕНСТВО

І. Васильківський

У НЕВПИННИЙ БОРНІ

(УРІВКИ ЗІ СПОГАДІВ)

(4)

Загін гайдамаків, з якими нас зв'язала доля, складався з фронтонних воїнів-українців, серед яких було кілька старшин і кулеметник з протезою замість ноги.

Якщо не зраджусь пам'яті, 27 січня наш курінь розташувався на ст. Крути зі своїм потягом, що складався з кількох вагонів, між якими був санітарний вагон і вагон з амуніцією.

Разом із гайдамаками всіх нас було десь біля 300 воїнів при трьох гарматах, кількох кулеметах та чотирьох коях. Завданням нашим було ставити опір ворогові до часу, коли прийде Гайдамацький Кіш, який призначено формуватися у Києві.

Зараз після приїзду присту-

пили до копання шанців. Кома нас зв'язала доля, складався з фронтонних воїнів-українців, серед яких було кілька старшин і кулеметник з протезою замість ноги.

Якщо не зраджусь пам'яті, 27 січня наш курінь розташувався на ст. Крути зі своїм потягом, що складався з кількох вагонів, між якими був санітарний вагон і вагон з амуніцією.

Разом із гайдамаками всіх нас було десь біля 300 воїнів при трьох гарматах, кількох кулеметах та чотирьох коях. Завданням нашим було ставити опір ворогові до часу, коли прийде Гайдамацький Кіш, який призначено формуватися у Києві.

Зараз після приїзду присту-

пили до копання шанців. Кома нас зв'язала доля, складався з фронтонних воїнів-українців, серед яких було кілька старшин і кулеметник з протезою замість ноги.

Якщо не зраджусь пам'яті, 27 січня наш курінь розташувався на ст. Крути зі своїм потягом, що складався з кількох вагонів, між якими був санітарний вагон і вагон з амуніцією.

Разом із гайдамаками всіх нас було десь біля 300 воїнів при трьох гарматах, кількох кулеметах та чотирьох коях. Завданням нашим було ставити опір ворогові до часу, коли прийде Гайдамацький Кіш, який призначено формуватися у Києві.

Зараз після приїзду присту-

пили до копання шанців. Кома нас зв'язала доля, складався з фронтонних воїнів-українців, серед яких було кілька старшин і кулеметник з протезою замість ноги.

Якщо не зраджусь пам'яті, 27 січня наш курінь розташувався на ст. Кру

Останній салют сл. п. полк. Андрієві Мельникові в Торонті

Торонто. — Українське громадянство Торонто і околиць прийняло з жалем повідомлення про смерть Полк. Андрія Мельника, Голови Проводу Українських Націоналістів. Телеграфічна вістка надійшла до Торонто 2 листопада 1964 р. Не тільки українські націоналісти, але всі національно свідомі українці відчули болоче втрату цієї провідної особи.

Того ж дня ввечері Президія УНО скликала надзвичайну нараду Проводу Українського Національного Об'єднання і Центральні Братні Організації, під час яких повстанням і трихвилинною мовчанкою вшанували сл. п. Полк. А. Мельника. Варіанти вислати співвітчужки Великого Мельника в Україну і Проводу Українських Націоналістів до Європи. Рішено вислати представників Президії УНО і БО до Європи для участі в похоронах. Для відзначення смерті сл. п. Полк. Андрія Мельника рішено влаштувати в Торонті й інших місцевостях Канади Заукопийні Богослуження в обидвох українських церквах і Жалобні Сходини для членів УНО і Братніх Організацій та всього українського громадянства.

З канцелярії Президії УНО вислано до всіх української преси, укр. організацій і укр. радіо-передач на американському континенті пресові повідомлення про смерть.

В суботу 7 листопада ранком у день похоронів сл. п. Полк. А. Мельника учні Рідних Шкіл і Середніх Курсів

під кер. п. С. Гумініловича. На закінчення панахиди хор виконав "Со святыми упокой". Після панахиди о. капелан С. Хабурський виголосив проповідь і читав підкреслені босяки сл. п. Полк. А. Мельника, як старшина в рядах УСС, як полковника Січових Стрільців, шефа штабу Дієвої Армії УНР, Крайового Команданта УВО і Голови Проводу Українських Націоналістів.

Під час Заукопийної Служби Божої і Панахиди божі друзі-попрати зброї, ботаршини і воїни УСС, держали почесну сторожу біля тетраподу, який був прикрашений українським націоналістичним прапором.

Перед тетраподом стояли відпоручники українських громадських і комбатантських організацій. Відділи молодечих організацій в одностроїх з провідниками і прапорами "Ілля", "СУМ" і МУНО. Між п'ятнадцяти прапорами були також два бойові прапори Армії Української Народної Республіки, шефом штабу якої був у 1919 р. сл. п. Полк. Андрій Мельник.

Безпосередньо по панахиді відбулися в аудиторії Українського Національного Об'єднання в Торонті Жалобні сходини українського громадянства, яке масово явилось і заповнило церкву залу УНО. Сцена була відвіскою удекорована національними українськими прапорами.

На сцену виступили військовим кроком три учасники вільної боротьби, молодшої генерації "Повстанського Легіону Самооборони і один з Карпатської Січі з палаючим емоційним і запаленим вогнем вини перед портретом Полк. Андрія Мельника, а сурмач відграв військовий салют. Хор філії УНО "Боян" під кер. диригента С. Гумініловича відспівав стрілецьку пісню "Видиш, брате мій", а сурмач продовжував військовий салют.

Культ-освітній референт КЕ УНО п. Богдан Зорич виголосив слово, в якому подав життєвий шлях боротьби і змагань за волю України сл. п. Полк. А. Мельника. Доповідач говорив про участь Полковника А. Мельника в боях Українських Січових Стрільців за Мавкув, під Семківцями над Стрипою і за Лисою, часи полону й втечі з нього, провідну працю в організації Січових Стрільців у Києві і команду в боях за

10-ліття 64-го ВідділуСУА в Нью Йорку

Всім відомо, що поруч із деякими цілком новими установами й організаціями, які заснувалися заходами ново-прибулих імігрантів, творилися нові клітини в рамках вже давнішої існуючої організації. Таким чином склався і 64-й Відділ Союзу Українок Америки в Нью Йорку. Ініціатором гурток жінок, що зорганізували цей Відділ, поставили собі згорі певні конкретні цілі.

Маючи це в живій пам'яті, намагаючись українських зацікавлених в Європі, 64-й Відділ СУА поставив на перше місце свої діяльності несення допомоги нашим бідним землякам, розширення по різних країнах Європи.

Докладний фінансовий звіт з цієї каритативної праці Відділу подалий а. "Пропам'яті Книжечка", виданий з нагоди 10-ліття 64-го Відділу СУА.

Тут можна тільки згадати загально, що за час існування Відділу видано на допомогу загальну суму — 15,024.33 доларів.

Другим тереном діяльності Відділу було шкільництво для українських дітей. Відділ опікувався двома українськими дитячими садками в Людісфельді і Розенгайм і Західній Німеччині. Коли ж всі ці шкільництва перейшли на своє утримання німецька держава, Відділ послав на таку саму цілішню допомогу до Бельгії.

Третью ділянкою активності зацікавлення Відділу — це українська культура, зокрема мистецтво. Складалися вже традиція улаштування щорічних виставок образів, показу твор-

чість українських жінок. На цих виставках свідомо показувалися малярські твори однаково професійних артисток-малярок, що мають вже свої поважні імена в історії сучасного українського образотворчого мистецтва, як і аматорок та початківців. Щорічні ці виставки, що їх влаштував 64-й Відділ, мають велике значення серед нашого громадянства, та дають захопту і викликають нашим маляром технічно — "виходити в світ".

64-й Відділ СУА має свою гарну ділянку в Українському Народному Домі, де відбуваються доповіді й літературні ревізори українських письменників для членів Відділу і для запрошених гостей. Про нашу ділянку Відділ також пам'ятає. Кожного місяця приготував для них "дослідівку" — це читання казок — мистецтвими силами — та показ відповідних фільмів. Отакі вечори підносять серйозним призначенням збоку дитячої аудиторії та й батьків. Культурні іміпреси, влаштували в домі 64-го Відділу, сполучаються з товарисько-розважальним характером: за спільним часом є добра нагода зустрітись і поговорити!

Всі ці праці вимагають важкої витрати енергії й підприємливості і поважних коштів. Крім членських вкладок — пані з 64-го Відділу

В Нью Йорку відбулася ділова нарада місцевих союзних Відділів з обласним організатором Степаном Гавришем

Нью Йорк. — В п'ятницю, 13-го листопада тут у приміщенні Народного Дому відбулася ділова нарада обласного організатора УНСОУ, на східній стейті п. Степана Гавриша, зі секретарями, головами й іншими урядовими місцевих Відділів УНСОУ. На нараду прибули представники дев'яти відділів: 19, 130, 184, 194, 204, 293, 361, 450 і 489. Представники інших відділів не прибули й не вивраждали свої несприятливості. Сталося не зі шкодою для тих Відділів, бо багато з них не підобало про збільшення свого членства у цій колективній році УНСОУ, а обласний організатор якраз планував договоритися з ними про допомогу в цій важливій діяльності відділової праці.

З уваги на перешкоду, яка не дозволила голові округу адв. Іванові Філісові взяти участь у нараді, нараду відкрив і нею проводив заступник голови голова Т-ва "Дістер", 362 Відділу УНСОУ, д-р Василь Вишванний. Секретарював Василь Никифоров, секретар округи.

Головний секретар УНСОУ

Оксана Бринь співатиме в ЛМ Клубі в Нью Йорку

Оксана Бринь, меццо-сопран, замешкала постійно в Мінеаполісі, Мінн., виступить вперше в Літературно-мистецькому Клубі в Нью Йорку на ціловечірньому своєму вечорі в найближчу п'ятницю 20 д. м.

Виховання Музичних консерваторій у Харкові, Києві і Львові, займалася музикою і співом також після свого приїзду до ЗДА. Продовжуючи студії співу, студувала паралельно в Макалестер коледжі а від 1960 року постійно співпрацює з відділенням учителями музики в Мінеаполісі. В минулому році співала в Сант Пол-опері партію Мімі в "Богемі" Пуччіні. У тому самому ансамблі виступала в опері "Студент Принц" Ромберга і тепер приготується до виступу в опері Пуччіні "Сестра Адриєліка". З великим успіхом виступала, як Одарка, в "Запорожці за Дунаєм" у Вінніпегу з початком цього місяця. Поруч із великими виступами, як співачка, активна, як авторка статей про музику, критичних оглядів та оповідань. Висока загальна й фахова освіта Оксани Бринь призначається до знаменитої

Оксана Бринь

інтерпретації її оперних партій і пісень.

Тому її виступ в Літературно-мистецькому Клубі в Нью Йорку належатиме належне до кращих вечорів цієї меткої нашої культурної установи. Акомпаніаторкою Оксани Бринь буде Геня Волць.

Б. Р.

Великий успіх виставки О. Грищенка у Філадельфії

Філадельфія. — В неділю, 15 листопада відбулося тут у Комоніті Арт Галерії при Фермонт і 8 вулиці відкриття виставки творів Олександра Грищенка з Нью Йорку. Коли годили після відкриття виставки на залі з'явився О. Грищенко із своєю дружиною, в товаристві проф. М. Філіса і мистця С. Гордієвського, публіка привітала його бурхливими оплесками. Його тісно обступили ентузіастичні його мистецтва, вимагаючи його автографів на нововиданій його мистецькій монографії. Помилки при десяти творів Грищенка, що були ще до набутих, були всі до-одного розхвалені американськими колекціонерами ще до його приходу, при чому за деякі акварелі плачено по 400 доларів.

Сама виставка на дуже високому рівні, гідна найвидастнішого сучасного нашого мистця. Вона обширніша за виставку в Барт Колежкі, бо доповнена новими речами з колекції пані Юлієн і п. Ірвінга Гофмана. В окремій вітрині виставлені книжки написані Грищенком, мовами українською, французькою і російською (зперд 1917 р.), як теж монографії про його творчість. Одна четвертина експонатів виставки походить з Фондату Грищенка в Нью Йорку, яку він створив для збереження його творів і пізнішої передачі їх музеям в Україні. Виставка відкрита до кінця цього місяця, також у неділю по полудні, і вона варта того, щоб для неї спеціально приїхати до Філадельфії. В переддень виставки про мистця і його творчість говорила в рамках "Літературної години" пані С. Власівська.

Українська хроніка

Відділ УККА в Гемстед, Нью Йорк, запрошує громаду на відзначення ювілею УСС та 10-літнього Зрину. Святю відбується 22 листопада, о 4 по полудні, у шкільній аудиторії Волнат-стріт школи, Юніон-дейл. Виступити кошилий уюсу, ред. Мих. Островска. В програмі включено також виставку картин із стрілецькою тематикою мистця І. Кучмака, колишнього воїна УСС.

Родинний день подяки на союзівці

в четвер, 26-го листопада ц. р., год. 1-ша по полудні

Меню у "ДЕНЬ ПОДЯКИ"

Поручасно Мангеттен коктейль або французьке вино. Сякий опочивий коктейль в спеціальній посуді. ЗУПНИ — Воловий бульйон, помідорова зупа або оочені соми. САЛАТА — Різномодна ярина з французькою або спеціально "Союзівською" підливою. ГОЛОВЦА СТРАВА — Печений, маслом підлитий Індик з домашньою напичкою і спеціальним соусом. Галарета з журавлини — Гороскоп і морська — Душена картопля. ДЕСЕРТ — Гарбузишний пиріг, морозиво, шифан пиріг, джеоло. НАПОЇ — Сніжно запарена коломбіська кавка, Цейлонський чай. Поручасно "Бенедиктинський" млітток, французький коньяк, "Черігерінг".

СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В НЬЮ ЙОРКУ
повідомляє: все Українське Громадянство, що з нагоди 10-го ГОЛОВНОГО З'ІЗДУ СУМА та 15-ЛІТТЯ НЬЮЙОРКСЬКОГО ОСЕРЕДКУ СУМА
— влаштує —
ВЕЛИКУ СУМІВСЬКУ ЗАБАВУ
в ВЕБСТЕР ГОЛЛІ
(11-та вулиця, між 3-4 сходи в Нью Йорку)
21-го листопада (субота) 1964 р.
Година 9-та ввечері
КОМІТЕТ

Союз Білорусько-Американської Молоді
владштує
в суботу, 21 листопада 1964 р.
в SCHACK'S HALL, 25 Whitehead Ave., SOUTH RIVER, N.J.
ТАНЦОВАЛЬНИЙ ВЕЧІР
Початок: в год. 9:00 веч. Грас оркестра ГІРНЯКА
Всіх сердечно запрошуємо. УПРАВА

Увага! ПІТТСБУРГ, Па. і ОКОЛИЦІ! Увага!
6-й Відділ ОДВУ ім. ІВАНА МАЗЕПІ, скликає
Жалобні Громадські Сходини
для вшанування
сл. п. полк. Андрія Мельника
на НЕДІЛЮ, 22-го Листопада 1964 р. о год. 3-й вечора до Рузвельт Готелю, 6th & Penn Ave., Pittsburgh, Pa.
Доповідь про сл. п. полк. Андрія Мельника виголосить член Центральної Управи ОДВУ
п. Ярослав Гайвас
Того ж дня ПАНАХИДИ за спокій душі сл. п. полковника Андрія Мельника будуть відправлені в українських церквах, у Православній церкві св. Володимира після Са. Літургії, у Католицькій церкві св. Ів. Хрестителя о 4-й год.
Всі українські місцеві Організації з їх Членством та все Українське Громадянство просить взяти участь
Управа Піттсбургського Відділу ОДВУ
Слухайте Українську Радіопрограму п. Михайла Комічака з радіостанції WPIT, 730 Kcs., в неділю о год. 1-й по пол., яка буде присвячена сл. п. полк. Андрія Мельника.

Український Музичний Інститут у ДІТРОПІ
запрошує на концерт піаніста
РОМАНА РУДНИЦЬКОГО
Неділя, 29-го листопада 1964 р.
Год. 7:15 веч.
THE DETROIT INSTITUTE OF ARTS — LECTURE HALL

Увага! ВАЖНЕ ОГолошення Увага!
В ЗВ'ЯЗКУ ІЗ СВЯТКУВАННЯМ
50-літнього Ювілею існування Хору
при Церкві св. Івана Хрестителя в Ньюарку, Н. Дж. прохастесь всіх, що колинебудь на протязі 50-ох літ співали у згаданому хорі
подати свої імена та адреси
НАПАДАІ до 25-го СІЧНЯ 1965 РОКУ
Писати на адресу:
WALTER SALABUN
117 Montrose Street — Newark, N.J. 07106

УКРАЇНСЬКЕ СПІВоче ТОВАРИСТВО КОБЗАР
(Філадельфія)
Диригент: Д-р АНТІН РУДНИЦЬКИЙ
При фортепіані: Роксолана Гарасимович
ВИСТУПІТЬ З ВЛАСНИМИ КОНЦЕРТАМИ
Четвер, 26-го Листопада 1964 р., год. 7:30 веч. К.ПІВЛІВЕНД, зала Palms Senior High School
Заходом Українського Хору "ДНІПРО"
Субота, 28-го Листопада 1964 р., год. 7:45 веч. ПІВЛІВЕНД, зала Lane Technical Auditorium
Заходом Української Парохії св. о. Ніколає
Внесь дохід призначений на старечий дім та відпустове місце.

Солісти Хору
Марія ЯСІВСЬКА-МУРОВАНА
Сопран
Кавадія ХЕЛІЛІК
Сопран
Омелія ТАТУНЧАК
Тенор
Володимир ПОЛІЩУК
Бас-баритон

ПОДЯКА
З волі Всевишнього відішов від нас у Вічність наш Найдорожчий МУЖ і БАТЬКО
бл. п. проф. Василь Чередарчук
Щею дорогою склалася піру подяку Вам тим, що в тяжкій горі прийняли нас з розрадою.
Дякуємо д-рові Т. Лашиняковій за дбайливу лікарську опіку над хворим, Всесвітньому Опікувальному Інституту, Нік. Пая за духову поміч і часі недуги та похоронні відправи, Година, Членом Учительської Громади, проф. Тучалському за виголослення прощального слова, колишнім Учителем і Ученикам, реві. Пріятелю і Знайомим за участь в похоронних відправах. Рівногу щиро дякуємо за листові вискази співчуття.
Хай Всевишній Вам скоротат нагородить.
Дружина — **МАРІЯ ЧЕРЕДАРЧУК** з дочкою і зятєм
Д-р Борис Филиппач
57 PASSAIC AVENUE PASSAIC, N. J.
ПОВІДОМЛЯЄ,
що ординація буде зачинена
від 25-го листопада до 6-го грудня 1964
Налюво прийматиме 7-го ГРУДНЯ 1964 р.

ПРАЦЯ

HELP WANTED FEMALE

ПОТРІБНО ДО ПРАЦІ на Союзівці: ПРИБИРАЛЬНИЦІ

Праця на цілий рік. Постійна праця. Голоситись: UKRAINIAN NATIONAL ASS'N ESTATE Kerkhouson, N.Y. Tel.: Kerkhouson 5641

ОНЕПЕРТОРКИ
З досвідом при догляді Модерної роботи. Висока зарплата за: роботами, кінцями, гор. стеблукання, зашивання, шивання рукавів. Запобігання на всі секції.

RAIN CRAFT CORP.
239 Passaic St. Garfield, N.J.

ПРАЦЯ

HELP WANTED MALE

ФАБРИЧНА ПОМІЧ
Без досвіду, всі юніоні бенефіціари, платні свята, блискосця, вакації, хворобове, постійна праця з овертаймом. Мусить розуміти і говорити по-англійськи.
Alpha Industrial Service
1600 W. Elizabeth Avenue
Linden, N.J. Tel.: WA 5-2200

TOOL & DIEMAKERS
Тільки 1-шорядні повні голоситись.
До \$3.50 на годину. Всі бенефіції.
TOOL & DIEMAKER APPRENTICE
Мін. 2 р. досвіду. Добра початкова платня. Всі користі. Телефонуйте голоситись особисто.
DESIGNCRAFT METAL MFG. CORP.
Kero Road Carlstadt, N.J. WE 3-4000

РІЗНЕ

ЯК ЛІКУВАТИ РЕВМАТИЗМ, НЕВРАЛГІЧНОГО РОДУ БОЛІ БЕЗ ЗАКІНЧАННЯ МЕДИЦИНИ

Якщо Ви не можете брати полегшення на болі, ліди, тому що вони приносять або спричиняють шкоду здоров'ю — тут є досконала розв'язка для Вас. Це є лік записаний **LESPAIN**, який наскоро вивести з життя, але має незвичайну силу проникати в болючі місця і приносити негайну полегшення по ужитті. Особливі думали, що ніколи не будуть снітяться знову, здригаються, як скоро полегшують болі. Це рекомендується на ревматичні невралгічного роду мускулні болі — легко ужити, не має неприємного запаху, не залишає бруду — скоро діє. Дістаньте собі, щоб спробувати улегшити Ваші терпіння, найменш шкідливою дорогою. Шліть своє ім'я і адресу до **KINGSLY CO.**, BOX 416, Dept. L, PEERSKILL, N.Y., які мають вислати Вам \$7.50 запис, за який заплатите поштареві тільки \$6.50 при доставі (Якщо заплатите цей випис док до листа, будуть знати точно, що Ви хочете).

В КНИГАРНІ „СВОБОДА“ можна купити:
ЛЕСА ХРАПІВНА: Ростикова Назка
Ілюстрації
Ваша Мудрість — \$1.50
Замовлення просимо слати: **СВОБОДА**
P. O. Box 346
Jersey City 3, N.J.

Засновано 1920 р. Tel.: AL 4-8779; AL 4-8717

„КОВБАСНИК АГЕНЦІЯ“

НОТАРІАЛЬНЕ БЮРО
286 E. 10th Street New York 9, N. Y.

- ВІЛІТИ НА КОРВАЛІ І ЛІТАКИ ДО ВСІХ ЧАСТИН СВІТУ;
- ВСІХ ІМІГРАЦІЙ СПРАВИ;
- ВСІ РОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ;
- ПОСЕРЕДНИЦТВО ПРОДАЖУ РЕАЛЬНОСТІ;
- ПАКУНКИ ДО ВСІХ КРАЇН ЄВРОПИ І АЗІЇ.

Міжнародні поштові перекази.

Віра КОВБАСНИК-ШУМЕНКО **Аліна ШУМЕНКО**

ВІДКРИТО: в кожний день: 9:30 — 6:30 веч. в понеділок — 7:30 веч. в суботу — 9:30 ранно до 1 по пол.

У ВИДАВНИЦТВІ „СВОБОДА“
ПОЯВИЛАСЯ ПОВІСТЬ ДЛЯ МОЛОДИ НАГОРОДЖЕНА ПЕРШОЮ ПЕРЕМІЖОЮ НА ЛІТЕРАТУРНОМУ КОНКУРСІ СЮЖЕ В Р. 1961

СОФІ ПАРФАНОВИЧ

ТАКИЙ ВІН БУВ...

(ІСТОРІЯ ОДНОГО ПСА)

Сторін 208. Ціна \$3.00 в м'якій обкладинці.

Це не оповідання про подорож життя пса, як хтось думає, песика-іграшки господарів. Тут ісе і люди тісно пов'язані і разом творять історію наших днів і вічної, доленної людей і вічного їх товариша пса з усіма традиційними рисами пса до емігрантів за океан включно. Авторка написала повість легким стилем та термом П. зробила пса, щоб дати до рук нашої молоді книжку, з якої вона довідається про історію батьків.

Замовлення і надіслати: тільки чеками або поштовими переказами слати на адресу: **„СВОБОДА“ — P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303.**

Дві союзові імпрези відбулися в Рочестері

Закінчення зі стор. 1-ої

Відділу В. Гавриляка. Концертну частину програми виконали співи мистецької групи Гр. Ярошевича, з участю його самого, його дружини та Наталки Боши, В. Павла Рудика. Святом поважаю й дотепно проводив тостмайстер п. Любомир Білик. Відповідання українського національного гімну закінчилося дедалі свято.

Ювілейне свято попередило оголошення пам'яткової виставки старих друку, документів, знімків, газет, афішок, книг, квітів і різних грамот, які відносяться до Ювілея. З подивом треба підмітити заподіяльність, з якою зібрано ці численні документи, серед яких знаходяться грамоти подяки уряду УНРеспубліки і чимало інших цінних документів національної служби Товариства. Варто, щоб інші установи взяли собі з цього приклад. Виставку зі знанням діла та любов'ю до нього підготував п. Евстахій Загачевський.

В неділю 15 листопада в Українському Американському Клубі відбулися окружні збори місцевих Відділів УНСОУ. Прибули делегати сімох Відділів з Обири і чим разом на збори не прислали своїх урядників. На зборах виголосив організаційну доповідь

ПІДЛОЖЖА БОЛІВІЙСЬКОГО ПЕРЕВОРОТУ

Закінчення зі стор. 2-ої

1947-го року, яка зобов'язувала до режиму, що панував від 1952 до 1964-го року — але зберігаючи правосильність усіх соціальних осадів того режиму; земельну реформу, націоналізацію копалин, загальне активне виборче право, також для неграмотних, які творять 85% населення, і т. д. Об'єднано пересити скоро вибори — мабуть, надто скоро, щоб могли виповнитися об'єднанню.

Одним словом, новий уряд заслуговує на повну симпатію — і на визнання. Та, на жаль, з визнанням революційних урядів Державний Департамент мусить бути дуже обережний, щоб не творити небезпечних прецедентів і не заохочувати до переворотів, яких в останніх роках було надто багато, при чому лише деякі — як у Перу та в Аргентині — закінчилися об'єднаними виборами. Тим самим годі керувати самими політичними симпатіями — годі трактувати надто ліберально правний аспект справи.

Болівійська військова хунта нетерпеливо чекає американського визнання, поки властивість їй втримувати якийсь-так лад. Народний Революційний Комітет багато говорить про відмову демократії, але насправді об'єднаний лише ворожою поставою до усунення президента. Демократичне кредо двох крайніх — і найбільш динамічних — партій насуває скептицизм.

Ми мали нагоду пізнати деякі провідні фігури болівійської Фаланги, коли вона перебувала на ексилі в Буенос-Айресі, після першої адміністрації Паса Естенсоро (1952-56), — і пізнали їх як щирих націоналістів, але таких, що, як кажуть аргентинці, треба писати через „зе“, не через „се“, цебто „наці“. Про демократизм троцькіста Лечіна краще не говорити. Ми задували його незлим, тихим словом у „Свободі“ з 28 і 31-го грудня минулого року.

Генерал Баррієнтос має, на перший погляд, добрі інтенції і мусить розкусити незвичайно твердий горіх.

Увага! СТУДЕНТИ! Увага!

Нюарку, Пасейку, Елизабету, Джерзі Сіті й околиці!

УКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА ГРОМАДА

в НЮАРКУ, Н. Дж.

повідомляє, що

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в суботу, 21-го листопада 1964 року

о год. 8-й веч.

у ПЛАСТОВИЙ ДОМІВЦІ

1186 Clinton Ave., Newark, N.J.

Запрошуємо участь всіх студентів, що ще не є членами нашої громади.

Вступайте в члени УНСОУ

Спорт

редактор В. СОХАН

КАЛЕНДАРЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛУБІВ

Футбольні змагання „Східної Конференції“

в неділю, 22-го листопада:

УСК Нью Йорк — „Мінера-Пфелдлер“, о год. 1.00 по полудні на грішні Українського Спортивного Майдану при 124-й вулиці і 31-й евані у Коледж Пойнті, Н. Й.

„Трибуз“, Філадельфія — Греско — Ам. СК, о год. 2.45 по полудні на цьому ж грішні Українського Спортивного Майдану при 124-й вулиці і 31-й евані у Коледж Пойнті, як друга зустріч подвійних змагань Південної Дивізії „Східної Конференції“.

Інші змагання „Східної Конференції“: „Дойчугарі“ — „Інтер“, „Гунгарія“ — „Гота“, „Метрос“ — Н. Й. Амерікенс.

„Чорноморська Січ“, Ньюарк — СК Елизабет, змагання з циклу гор за Чашу ЗДА, о год. 2.00 по полудні на грішні Фаршперс Гров у Юніон, Н. Дж.

ВІДБИВАНКОВИЙ ТУРНІР НА СОЮЗІВЦІ

В суботу і неділю, 21 і 22 листопада, на відпочинковій оселі УНСОУ — Союзівці, відбудуться турнір відбивання за перехідні чаші Союзівці. Змагання відбудуться в конкренціях чоловіків і жінок. Нинішні проводяться ланка відбивання Союзу Українських Американських Спортивних Товариств — Схід, яку очолює д-р М. Снігурович (ланковий і містоголова СЧАСТ-Схід). Початок турніру в суботу, 21-го листопада, о год. 11.00 рано. На випадок дощу, або холоду, гри відбудуться в поблизу залі середньої школи в Кергонсконі.

СТАН ПОКАЗНИКА

Футбольної Ліги „Східної Конференції“

Південна Дивізія

	Точки	Ворот
УСК Нью Йорк	16: 4	27: 5
Трибуз	13: 7	19:11
Н. Й. Інтер	11: 7	15:14
Н. Й. Амерікенс	8:12	15:24
Греско-Ам. СК	7: 5	14:13
Н. Й. Гота	7:11	9:12
Мінера - Пф.	1:15	7:21

Північна Дивізія

	Точки	Ворот
Б. В. Готче	13: 7	19:17
Джудіана	12: 8	23:17
Дойчугарі	11: 9	27:24
Метрос	8:10	19:19
Гунгарія	8:10	20:20
Чорн. Січ	8:12	10:27

УСК РОЗГРОМІВ МІСТІЯ ПІВНІЧНОЇ ДІВІЗІЇ „ДОНЧ-УНГАРН“ 4:0 (0:).

Початкові хвилини гри, були взаємним шуканням слабших

місць, якими можна було б продиратися до воріт противника. На те, взаємне пізнання, треба було цілої першої половини, бо обидва противники, як УСК, так „Дойч-Унгари“, мають високий клас змагунів.

В другій половині від початку німі кинулися, щоб так за всяку ціну здобути ворота. Однак мудрий керівник гри Пирдон зараз змінив тактику, перекинувши гру на крила, що увінчалися знаменитим успіхом, бо впродовж 6 хвилин наші змагуни здобули аж 3 воріт. У 70 хвилин Пирдон після м'яч на крило В. Шмотолохи, який перемішував його до небажаного Ірфелта, а цей прямо в сітку — здобуваючи перші ворота. Дві хвилини пізніше Пирдон подав м'яч Сметтерстоу, який здобув другі ворота. Треті ворота здобув Сметтерст із солов'ячого прориву у 76-й хв. Четверті ворота впали зі скіненого стрілу Ірфелта, який відбився від стовпа, аджаруючи воротаря противника в шню.

Німечки змагуни і їх симпатки були заскочені такою високою програмою. Самі ж вони, і присутні на цих змаганнях представники Німечкої Ліги, оцінили змагунів УСК-у на цілу (а не на пів) класи вище від противників. Представники Ліги з задоволенням зазначили, що на теперішні змагання УСК-у варто прихилити.

За будування такої сильною та вартісною дружиною в першій мірі належить признати за мольною працю теперішній Управі УСК-у у провіді з мгр-ом З. Коринським, як також знаменитому провіднику І-ої дружини Яр. Куровицькому.

І. Дзиді

Резерва УСК-у — резерва Джудіани 2:2.

Ворот здобув Петрикевич 1 і Вігун 1. — Рез. УСК. — Рез. Мадрири 6:0 воковером, бо противник не прибув. — Опікуном резерви з п. Мирон Гріняк.

Доріст УСК-у (наші найменші)

Опікуном наших найменших являється п. Собенко.

Доріст УСК-у в новому сезоні 1964-65 відбув аж 4 змагання. З того три змагання виграв, одні програв:

Окремі змагання: УСК — Мінера-Пфелдлер 4:1, УСК — Вазаріанс 3:0, УСК — Готче 0:2, УСК — Айттрахт 8:0! Відношення воріт 15:3.

Воротами поділились: Ю. Янів 7, Б. Гайдучевич 3, Б. Влагій 2, Р. Ганіч 2, Д. Гайдучевич 1.

Склад новітків: Аскольд Веркевич, Богдан Влагій, Богдан Гайдучевич, Роман Ганіч, Богдан Стадник, Юрій Янів, Микола Ніколяк, Ярослав Клімків, Данило Гайдучевич, Тарс Чубак, Павло Матійчук, Дмитро Гаврич, Роман Лютак, Євген Жовтий, Іван Кибасякський, Юрій Гріняк.

Бібрський Комітет по своєму розв'язанні передав через п. М. Хоманчука чек на \$ 23.87 для УСК-у.

На новій дорозі подорожжю життя змагунові Евгенові Кравцеві та його дружині Лесі — Провід УСК-у, все членство і симпатки бажають найкращих успіхів.

УСК одержав письмо від Управи міста, що вона вже у найближчому тижні почне до-

проводжувати води до Українського Спортивного Майдану. У зв'язку з цим буде наведена на грішче земля та засіяна трава. Трибуна з сидіннями місцями буде поширена ще до кількох соток місць та правдоподібно буде покрита дахом.

І. Дзиді

„ТРИЗУБ“ — „Н. Й. ГОТА“

2:0 (2:0)

Філадельфія, 15-го листопада. — Склад „Тризуба“: Свич, Бородак - Рач, Джуліана - Кунга, Віола - Мендес - Ферейра - Вентлянд-Яковина. — Змагання почалися м'яч відкритою грою обох дружин. Прорив „Готи“ двічі загрожували воротам „Тризуба“, коли Бородак виштовхався далеко до переду. У 30-й хвилині Вентлянд змарнував перестрілом знамениту подачу Ферейри. На 40-й хвилині воротар „Готи“ мусів кулакувати гострий стріл Вентлянда, а хвилину пізніше у підворті змаганням Віола таки здобув перші ворота для „Тризуба“. Чотири хвилини пізніше Яковина перекрутив м'яч понад воротаря „Готи“, який вибіг йому назустріч, і здобув другі ворота.

В другій піварті, як і першій, були живі і цікаві акції обох дружин. Була помітна перевага „Тризуба“, але німецька дружина залишилася до кінця другої світської небезпечним противником. У змагунів „Тризуба“ слід відмітити помітну поправу кондиції, в чому безсумнівно заслуга нового енергійного тренера Івана Бородака.

В передмагуні аматорів „Тризуб“ переміг вислідом 5:2 дружину „Коллінг“. Перед кожними змаганнями „Тризуба“ появляється в продажу на грішні газети „Сатер Дайджест“, яка подає багато вісток і інформації про „Тризуб“, тобто про „Юкрийніс Нешенелс“. Ця газета прихильно ставиться до української дружини і вона з поширювана теж серед молоді колегів і середніх шкіль. Тома варта симпатикам „Тризуба“ поцікавиться цією газетою та, купуючи її, підтримувати цю корисну для нас публікацію.

Я. Татомір

ФУТБОЛЬНІ ВИСЛІДИ УКРАЇНСЬКИХ КЛУБІВ СТЕПТУ КОННЕКТИКАТ

УСК Бріджорт виграв 4:2 з італійським клубом „Гарібальді“ з Міддлтоу змагання з циклу гор за аматорську Чашу ЗДА. Інші українські дружини стейту не мали визначених на неділю, 15 листопада змагань.

М. Я.

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ“ — УСК 0:5 (0:2)

Нюарк, 15-го листопада. — Зустріч двох українських футбольних дружин у міждивізійних мистецьких змаганнях Східної Конференції притянула 800 глядачів. Можливо, що симпатки нашого футболу не сподівалися побачити гарної гри, бо передбачували односторонні змагання. Показало, що зустріч була багата в цікаві і емоційні моменти та повна гарних обосторонніх акцій, хоч і зі значною перевагою УСК-у. Найбільша різниця в цих дружинах була в їх лінійних нападах. Теперішній напад УСК-у можна вважати найбільш пробовим і продуктивним у Східній Конференції, коли брати під увагу його ефектну гру і число здобутих воріт.

Змагання почалися змінними настанами обидвох дружин. Голуб від початку мав більше праці та виказував нервовість. Перші ворота впали до „Січі“ зі стрілу Сметтерста на 13-й хвилині гри, а п'ять хвилин пізніше Пирдон піднявши вислід стрілом з-поза лінійних, який повинен був зло-

винути Голуб. Після цього знов прийшло до більше вирівняних дій аж до перерви. В другій піварті посилені настули УСК-у принесли шойно на 60-й хвилині треті ворота, які здобув притомно Шеферс. Четверті і п'яті пропустили і човники у десятихвилинних відступах зі стрілу В. Шмотолохи, який прислужився гарними подачами до здобуття двох інших воріт, та знов Сметтерста з подачі Шмотолохи.

Дружини „Січі“ немає причини попадати у зневіру після такої високої поразки з УСК-ом, який знаходиться тепер в дуже добрій формі. Вистачить лише порівняти виследи інших перемог УСК-у, щоб переконалися, що програма „Січі“ зовсім не свідчить про безвиглядний стан дружини. В загальному „Січ“, хоч послаблена браком конкренців Павлішина і Мек-Лоскі, загнала ці змагання багато краще, як попередні зустрічі з „Джудіаною“.

Новий набуток Петерсон у нападі поруч з Маршалом і Гемілтоном будуть при кращому зігранні грізною трійкою. В цих змаганнях вони не розуміли і не виходили один одному на подачі. Уставка в оборонній грі, де Блек і Черемха були оборонцями, а Янг „шотером“ була правильною розв'язкою у теперішньому складі „Січі“. Цілий дружини „Чорноморської Січі“ бракує ще кондиції і тому й вистачас сил на тверду і зав'язу гру лише на половину змагань. Однадцятка УСК-у з технічно і тактично вирівняною дружиною та твердою і продуктивною цілістю. Коли вона зуміє задержати такий склад і добру форму, тоді її суперники з теперішнім рівнем їх гри не зможуть перешкодити УСК-ові у переможному поході по чемпіонат Східної Конференції.

Склад „Чорноморської Січі“: Голуб, Блек - Черемха, Снялик - Янг - Калдоба, Савицький - Маршал-Гемилтон-Понь-Петерсон. Склад УСК-у: Яблевський, Дж. Янг - Н. Янг, Кравець - Руїз - Цал, Шмотолоха - Ірфелт - Сметтерст-Пирдон - Шеферс. — Резерва: Кіляр і Скірка. — Судював: Вієнцент Д'Альбіс.

В. С.

Купуйте в підприємстві, що оголошуються в „Свободі“

Збори Відділів Українського Народного Союзу

СУБОТА, 21-го Листопада 1964 р.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, Па. Звичайні місячні збори В-на св. Юрія — 239 Відд. від год. 3-4 по пол. в домі Укр. Амер. Горюжан при 847 N. Franklin. — М. Ковальчук, секр.

НЕДІЛЯ, 22-го Листопада 1964 р.

СОВТПОРТ, Конн. Місячні збори Т-на ім. Т. Шевченка — 84 Відд. в год. 4-й по пол. в УНДОМ, 279 Kings Drive. Присутні будуть та вирішати свої виследи та полагати на інші справи. — О. Галетій, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. Місячні збори Т-на Запорозька Січ — 342 Відд. о год. 1:30 по пол. в класі ч. 2 при церкві св. Дмитрія в Картерет. Н. Дж. — Уррара.

НЕДІЛЯ, 29-го Листопада 1964 р.

ТРЕНТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-на Запорозька Січ — 245 Відд. в год. 2-й по пол. в залі Укр. Правосл. Церкви при 824 Adelin St. Присутні будуть та вирішати свої виследи та полагати на інші справи. — М. Мартиненко, секр.

ВІДБИВАННЯ

ВІДБИВАННЯ

ВІДБИВАННЯ

ВІДБИВАННЯ

ВІДБИВАННЯ

ВІДБИВАННЯ

ВІДБИВАННЯ

ВІДБИВАННЯ

ВІДБИВАННЯ

ВІДБИВАННЯ

ВІДБИВАННЯ

ВІДБИВАННЯ

ВІДБИВАННЯ

ВІДБИВАННЯ

ВІДБИВАННЯ

ВІДБИВАННЯ

ВІДБИВАННЯ

ВІДБИВАННЯ

ВІДБИВАННЯ

ВІДБИВАННЯ

ВІДБИВАННЯ

ВІДБИВАННЯ

ВІДБИВАННЯ

ВІДБИВАННЯ

ВІДБИВАННЯ

ВІДБИВ